

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Richardem Galisem ve věci

žalobce: **MVDr. R. P., DrSc.**
bytem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 2. 2024, č. j. X,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Dne 28. 3. 2022 žalobce podal u Okresní správy sociálního zabezpečení Kutná Hora žádost o starobní důchod před dosažením důchodového věku. Ve formuláři žádosti mimo jiné uvedl, že byl výdělečně činný i ve Spojených státech amerických a Rakousku.
2. Dne 5. 10. 2022 žalovaná rozhodnutím č. j. X (dále jen „rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022“) žalobci podle § 31 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, a s přihlédnutím k čl. 12 odst. 2 Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými, vyhlášené pod č. 85/2008 Sb. m. s. (dále jen „smlouva s USA o sociálním zabezpečení“), od 28. 4. 2022 přiznala starobní důchod ve výši 9 573 Kč. Žalovaná uznala žalobci dobu pojištění v českém důchodovém pojištění 11 215 dní a v americkém

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

důchodovém pojištění 1 823 dní, tj. celkem 13 038 dní, na základě které vypočítala přiznanou výši dílčího starobního důchodu.

3. Dne 26. 11. 2022 žalovaná rozhodnutím č. j. X (dále jen „rozhodnutí ze dne 26. 11. 2022“) podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění s přihlédnutím k čl. 6 a čl. 52 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (dále jen „nařízení o koordinaci“) rozhodla, že se výše žalobcova starobního důchodu nemění. Na základě dodatečně prokázaných dob pojištění z Rakouska potvrzených rakouským nositelem pojištění žalovaná znova vypočítala výši důchodu. S přihlédnutím k čl. 6 nařízení o koordinaci dosáhl žalobce v českém důchodovém pojištění 11 215 dní a v rakouském důchodovém pojištění 1 731 dní, tedy celkem 12 946 dní.
4. Rozhodnutím ze dne 13. 2. 2023, č. j. X, žalovaná na základě žalobcových námitek změnila rozhodnutí ze dne 26. 11. 2022 tak, že podle § 56 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 31 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění s přihlédnutím k čl. 6 a čl. 52 odst. 1 písm. b) nařízení o koordinaci žalobci od 28. 4. 2022 přiznala starobní důchod v dílčí výši 10 030 Kč měsíčně.
5. Rozsudkem ze dne ze dne 30. 10. 2023, č. j. 42 Ad 3/2023 – 55, soud výše uvedené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V rámci závazného právního názoru žalované zejména uložil, aby přezkoumatelným způsobem odůvodnila svůj závěr o tom, který z dílčích důchodů, tj. zda ten, který vypočetla na základě nařízení o koordinaci či ten, který vypočetla podle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení, je vyšší. Zejména, aby doplnila odůvodnění o výpočet druhého z nich a o uvedení toho, proč a z jakých českých a amerických dob pojištění vycházela (neboť ke zrušenému rozhodnutí nepřiložila osobní list důchodového pojištění, který by tyto doby obsahoval). Žalovanou soud též upozornil na to, že dosud nerozhodla o žalobcových námitkách proti rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022. Soud v rozsudku nicméně aproboval názor žalované, že rakouské doby pojištění získané podle nařízení o koordinaci a americké doby pojištění získané podle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení nelze sčítat a žalobci je nutno přiznat (pouze) ten z dílčích důchodů, který je vyšší.
6. V záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalovaná rozhodla o žalobcových námitkách proti rozhodnutí ze dne 26. 11. 2022 i rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022. První z nich změnila tak, že žalobci s přihlédnutím k nařízení o koordinaci od 28. 4. 2022 přiznala starobní důchod v dílčené výši 10 030 Kč měsíčně; druhé taktéž změnila tak, že žalobci s přihlédnutím ke smlouvě s USA o sociálním zabezpečení přiznala starobní důchod v dílčené výši 9 866 Kč měsíčně; a třetím výrokem rozhodla, že žalobci podle § 58 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění od 28. 4. 2022 náleží vyšší z těchto důchodů (tedy první z nich).
7. V odůvodnění se žalovaná nejprve zabývala námitkami proti rozhodnutí ze dne 26. 11. 2022. Konstatovala, že nařízení o koordinaci neumožňuje sčítat doby pojištění získané podle něj s dobami získanými mimo Evropskou unii. Žalobce získal na území ČR celkem 11 526 dnů pojištění. Rakousko žalobci ve formuláři E 205 AT potvrdilo dalších 1 731 dnů. Žalovaná žalobci na základě jeho námitek nově započítala dobu uchazeče o zaměstnání s hmotným zabezpečením v období od 1. 4. 2004 do 30. 4. 2004 a dobu uchazeče o zaměstnání bez podpory v nezaměstnanosti v období od 9. 6. 2008 do 31. 12. 2008. Dodala, že podle § 5 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění však nelze započítat českou dobu uchazeče o zaměstnání bez podpory v nezaměstnanosti v namítaných obdobích od 1. 10. 2004

do 31. 12. 2004, od 1. 1. 2005 do 30. 9. 2005 a od 4. 6. 2008 do 8. 6. 2008, protože přesahuje započitatelných 365 dnů před dosažením věku 55 let. K chybějící době pojištění od 4. 4. 1986 do 7. 9. 1986 žalovaná uvedla, že žalobci započítala dobu studia do 18 let věku (od 1. 9. 1977 do 3. 4. 1980), a dále po dosažení 18 let věku studium na střední škole od 4. 4. 1980 do 3. 4. 1986. Dobu studia do 26. 8. 1986 nelze započítat, neboť již přesahuje maximálně započitatelných šest let podle § 13 odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění. Žalovaná nakonec vypočetla starobní důchod s přihlédnutím k nařízení o koordinaci na 10 030 Kč měsíčně od 28. 4. 2022.

8. Dále se žalovaná zabývala námitkami proti rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022. Uvedla, že smlouva s USA o sociálním zabezpečení neumožňuje přihlédnout k dobám, které žalobce získal na území Rakouska. Žalobce získal na území ČR celkem 11 526 dnů pojištění, a to včetně nově započtených dob uchazeče o zaměstnání s hmotným zabezpečením v období od 1. 4. 2004 do 30. 4. 2004 a uchazeče o zaměstnání bez podpory v nezaměstnanosti v období od 9. 6. 2008 do 31. 12. 2008. Na území USA žalobce získal dobu pojištění od 1. 2. 2003 do 28. 2. 2003, od 1. 6. 2003 do 30. 6. 2006, od 1. 2. 2004 do 29. 2. 2004 a od 1. 10. 2004 do 8. 6. 2008, tj. celkem 1 434 dnů pojištění. Tuto dobu americký nositel pojištění potvrdil jako americkou dobu pojištění formulářem ICERS ze dne 6. 6. 2022. Žalovaná žalobci nově vypočetla českou náhradní dobu pojištění, a naopak v souladu s čl. 12 odst. 2 smlouvy s USA o sociálním zabezpečení nezapočetla překrývající se americkou dobu pojištění ve dnech 1. 4. 2004 až 30. 9. 2004 a 9. 6. 2008 až 31. 12. 2008. Následně nově vypočetla dílčí starobní důchod s přihlédnutím ke smlouvě s USA o sociálním zabezpečení na 9 866 Kč měsíčně od 28. 4. 2022.
9. Nakonec žalovaná podle § 58 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění ke dni 28. 4. 2022 porovnála oba dílčí důchody a konstatovala, že vyšší je starobní důchod vypočtený s přihlédnutím k rakouským dobám pojištění.
10. K napadenému rozhodnutí žalovaná připojila dva osobní listy důchodového pojištění, v nichž jsou uvedeny započtené české a rakouské doby pojištění (osobní list ze dne 10. 2. 2023) a české a americké doby pojištění (osobní list ze dne 13. 2. 2024).

Žaloba

11. Žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, se žalobce domáhá zrušení napadeného rozhodnutí.
12. Žalobce namítá, že žalovaná se věci nevěnovala a nerespektovala rozhodnutí soudu. V zákonné lhůtě nerozhodla, a proto musel žalobce podat stížnost k žalované i Ministerstvu práce a sociálních věcí. V napadeném rozhodnutí žalovaná jen opakuje svá dřívější tvrzení a do věci nevnáší nic nového.
13. Dále žalobce namítá, že žalovaná nezapočetla všechny doby pojištění, které získal na území USA. Sama přitom opakovaně poznamenala, že lze zjistit mezeru v pojištění v letech 1996, 1997 a od 1. 1. 1998 do 18. 5. 1998. V rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022 zmínila dobu 1 823 dní, avšak v novém osobním listě důchodového pojištění započítala jen 1 434 dní. Dříve nebylo možné zjistit, z jakých dob žalovaná vycházela při výpočtu dílčího důchodu podle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení. Žalovaná žalobci nevydala osobní list důchodového pojištění k rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022 ani přes opakované žádosti a rozsudek soudu. Žalobce ještě před podáním žádosti o starobní důchod informoval žalovanou o dobách, kdy pracoval v USA. Zaměstnankyně žalované mu při podání žádosti o důchod sdělila, že se

nemusí starat o doby získané v zahraničí a žalovaná si je sama zjistí. Žalovaná si však všechny doby odpracované v USA nezjistila. Konkrétně nezapočítala období od 1. 1. 1996 do 18. 5. 1998, což je až nyní zřejmé z osobního listu důchodového pojištění ze dne 13. 2. 2024. Žalovaná argumentuje, že žalobce tyto doby nedoložil. To ale žalobce nemohl učinit, neboť nevěděl, o jaké doby šlo. Nyní tedy požádal svého dřívějšího zaměstnavatele, který mu potvrdil, že i v tomto období i něj pracoval.

Vyjádření žalované

14. Žalovaná ve vyjádření navrhuje zamítnutí žaloby s odůvodněním, že v pokračujícím námitkovém řízení přezkoumala rozhodnutí ze dne 26. 11. 2022 i ze dne 5. 10. 2022. Provedla nový výpočet českého starobního důchodu s přihlédnutím k rakouským dobám pojištění a posléze i s přihlédnutím k americkým dobám pojištění. Žalobcovy námitky shledala částečně důvodnými, a proto obě rozhodnutí změnila. Porovnála oba dílčí důchody a dospěla k závěru, že vyšší je starobní důchod vypočtení s přihlédnutím k rakouským dobám pojištění. Žalovaná dále rekapituluje obsah napadeného rozhodnutí. Dodává, že žalobci nemohla započítat americkou dobu pojištění od 1. 1. 1996 do 18. 5. 1998, neboť ji nemá ve své evidenci a ani ji žalobci nepotvrdil americký nositel pojištění. Žalovaná postupovala řádně v souladu s čl. 14 ve spojení s čl. 18 odst. 1 písm. b) smlouvy s USA o sociálním zabezpečení.

Replika

15. V replice žalobce opakuje, že se žalovaná věcí zabývala až po uplynutí zákonné lhůty a po jeho stížnostech. Výpočet důchodu nedoznal žádných změn. Při výpočtu českého starobního důchodu s přihlédnutím k americkým dobám pojištění žalovaná v rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022 uváděla americkou dobu pojištění 1 823 dní, což v rozsudku zmínil i soud. Nyní ale uvádí dobu 1 434 dnů. Žalovaná nevěnovala žádnou pozornost žalobcovu nároku na započítání chybějící americké doby pojištění od 1. 1. 1996 do 18. 5. 1998. Vzhledem k narychlo vypočtenému starobnímu důchodu již žalované nezbyl žádný čas znovu oslovit amerického nositele pojištění či si jinak zjistit americké doby pojištění. Chybějící doby pojištění žalobci věrohodně potvrdil jeho zaměstnavatel.

Posouzení věci

16. Soud ověřil, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků, je včasná a splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Poté přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, v rozsahu napadených výroků a v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci soud rozhodl bez jednání, neboť žalobce s tímto postupem souhlasil a žalovaná se ve stanovené lhůtě nevyjádřila. Má se tedy za to, že také souhlasila s rozhodnutím bez jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.)

Žalovaná respektovala závazný právní názor soudu

17. Soud se nejprve zabýval námitkou, že žalovaná nerespektovala závěry předchozího rozsudku soudu (závazný právní názor). Byla-li by totiž důvodná, vedlo by to bez dalšího ke zrušení napadeného rozhodnutí (viz např. bod 22 rozsudku NSS ze dne 25. 8. 2016, č. j. 9 As 201/2015 – 34). Tak tomu ale není.
18. Soud žalované ve zrušujícím rozsudku uložil, aby přezkoumatelným způsobem odůvodnila svůj závěr o tom, který z dílčích důchodů, tj. zda ten, který vypočetla na základě nařízení o

koordinaci či ten, který vypočetla podle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení, je vyšší. Žalovaná měla především doplnit odůvodnění o výpočet druhého z nich a měla jasně uvést, z jakých českých a amerických dob pojištění vycházela (i v podobě osobního listu důchodového pojištění) a proč, a které naopak nezapočetla a z jakých důvodů. Dále měla zdůvodnit, které z případně překrývajících se českých dob pojištění (včetně náhradních dob pojištění) a amerických dob pojištění upřednostnila a z jakého důvodu. Nad rámec toho soud žalovanou upozornil na to, že dosud nerozhodla o žalobcových námitkách proti rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022.

19. Výše uvedené žalovaná bezesbýtku naplnila. V napadeném rozhodnutí se na str. 3 až 7 podrobně zabývala výpočtem dílčího starobního důchodu na základě nařízení o koordinaci, tj. s přihlédnutím k *rakouským* dobám pojištění, včetně detailního zdůvodnění toho, proč některé z namítaných dob nově započítala (některé doby uchazeče o zaměstnání) a jiné nikoliv. Dále se na str. 8 až 11 věnovala výpočtu dílčího starobního důchodu podle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení, tj. s přihlédnutím k *americkým* dobám pojištění, přesně tak, jak po ní žádal soud. I zde žalovaná řádně zohlednila žalobcovy námitky a nově započítala některé namítané doby pojištění (doby uchazeče o zaměstnání). V rámci toho výslovně uvedla, které americké doby pojištění započítala (od 1. 2. 2003 do 28. 2. 2003, od 1. 6. 2003 do 30. 6. 2006, od 1. 2. 2004 do 29. 2. 2004 a od 1. 10. 2004 do 8. 6. 2008, tj. celkem 1 434 dnů), a které nikoliv. Konkrétně nezapočetla americké doby pojištění ve dnech 1. 4. 2004 až 30. 9. 2004 a 9. 6. 2008 až 31. 12. 2008, neboť se překrývají s českými náhradními dobami pojištění, které mají přednost dle čl. 12 odst. 2 smlouvy s USA o sociálním zabezpečení. Tím splnila další požadavek soudu na zdůvodnění překrývajících se českých a amerických dob pojištění. Řádně také postupovala podle § 58 odst. 1 zákona o invalidním důchodu a žalobci přiznala vyšší z obou dílčích důchodů. K napadenému rozhodnutí doložila i dva osobní listy důchodového pojištění, které přehledně zachycují, z jakých rakouských, amerických a českých dob pojištění při výpočtu dílčích důchodů vycházela. Žalovaná dokonce i řádně rozhodla o žalobcových námitkách proti rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022, přestože se nejednalo o zrušovací důvod a soud tuto výtku vyslovil toliko nad rámec nutného odůvodnění.
20. Žalovaná neporušila závazný právní názor soudu tím, že ve výsledku dospěla ke stejné výši starobního důchodu. K ničemu takovému ji soud nezavázal. Naopak soud v bodě 54 předchozího rozsudku výslovně uvedl, že nové rozhodnutí „*nutně nemusí stanovit vyšší dávku žalobcova dílčího starobního důchodu*“. Samotnou výši starobního důchodu ani otázkou, zda žalovaná řádně započítala veškeré americké doby pojištění se totiž soud nezabýval. V tom mu bránila nepřezkoumatelnost rozhodnutí – konkrétně skutečnost, že ze zrušeného rozhodnutí nebylo zřejmé, jaké americké doby pojištění žalovaná započítala a jaké nikoliv (mj. i v důsledku absence odpovídajícího osobního listu důchodového pojištění). Právě a jen z toho důvodu je soud zrušil a žalované uložil tuto vadu napravit. To splnila, jak ostatně uznává i sám žalobce, který uvádí, že nyní mu je již zřejmé, že žalovaná nezapočetla americké doby pojištění v období od 1. 1. 1996 do 18. 5. 1998.
21. Není ani pravda, že by žalovaná v napadeném rozhodnutí neuváděla nic nového. Jak bylo výše uvedeno, na rozdíl od předchozích rozhodnutí zejména detailně zdůvodnila, jaké konkrétní americké doby pojištění započítala a nezapočetla a proč (včetně zdůvodnění překrývajících se dob pojištění).
22. Pokud pak žalobce namítá, že mu žalovaná i přes rozsudek soudu nevydala osobní list důchodového pojištění k rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022, je nutno konstatovat, že ani k tomu

ji soud nezavázal. Soud žalované toliko uložil, aby uvedla, z jakých českých a amerických dob pojištění vycházela a z jakých nikoliv a proč. To mohla splnit i v podobě přiložení osobního listu důchodového pojištění. Soud tedy nutně nežádal, aby žalovaná žalobci vydala tentýž list, jako měl být přiložen k rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022. Mohla samozřejmě vytvořit i nový (což učinila). Podstatné pouze bylo, aby jasně zachycoval započtené americké doby pojištění pro účely výpočtu dílčího důchodu podle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení. Tomu žalovaná dostála. Ostatně sám žalobce tento list předkládá a údaje z něj používá v žalobní argumentaci. Je tedy zjevné, že se mu dostalo informací o tom, jaké americké doby pojištění žalovaná započtetla a jaké nikoliv, o což přesně šlo.

23. Žalobní bod je nedůvodný.

Nedodržení lhůty k vydání rozhodnutí

24. Žalobce dále namítá, že žalovaná rozhodla až po uplynutí zákonné lhůty k vydání rozhodnutí a několika stížnostech. K tomu lze jen stručně konstatovat, že pouhé překročení lhůt pro vydání rozhodnutí – i kdyby k němu došlo – není vadou řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí správního orgánu (viz např. rozsudek NSS ze dne 9. 10. 2019, č. j. 7 As 295/2018 – 37, bod 19). Žalobní bod je nedůvodný.

Nezapočtení některých amerických dob pojištění

25. Jádrem věci je žalobcovo přesvědčení, že mu žalovaná při výpočtu dílčího starobního důchodu s přihlédnutím ke smlouvě s USA o sociálním zabezpečení měla započítat další americkou dobu pojištění v období od 1. 1. 1996 do 18. 5. 1998.
26. Podle čl. 1 odst. 1 písm. e) smlouvy s USA o sociálním zabezpečení se „dobou pojištění“ rozumí doba placení příspěvků nebo doba příjmu ze zaměstnání nebo ze samostatné výdělečné činnosti, jak ji jako dobu pojištění definují nebo uznávají právní předpisy, podle kterých byla tato doba získána, nebo jakákoli jiná doba, pokud ji tyto právní předpisy uznávají jako rovnocennou době pojištění.
27. Podle čl. 12 odst. 2 smlouvy s USA o sociálním zabezpečení pokud nárok na dávku podle právních předpisů České republiky může vzniknout pouze s přihlédnutím k dobám pojištění získaným podle právních předpisů Spojených států, pak instituce České republiky přihlédne k dobám pojištění získaným podle právních předpisů Spojených států v rozsahu, ve kterém se nepřekrývají s dobami pojištění získanými podle právních předpisů České republiky, a:
- a) stanoví nejprve teoretickou výši dávky, která by náležela v případě, že by všechny doby pojištění byly získány podle právních předpisů České republiky, a
 - b) poté, na základě teoretické výše určené podle písmene a), stanoví skutečnou výši dávky podle poměru délky dob pojištění získaných podle právních předpisů České republiky k celkové době pojištění.
28. Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) dospěl v rozsudku ze dne 30. 3. 2022, č. j. 6 Ads 14/2021 – 38, k závěru, že dobu pojištění v případě tzv. proporcionálních smluv o sociálním zabezpečení, které jsou založeny na principech koordinace, **hodnotí nositel pojištění státu, podle jehož právní úpravy měla být doba pojištění získána, a postupuje přitom výhradně podle vlastního práva.** Tím se aplikace proporcionálních smluv (které v právu sociálního zabezpečení dominují) liší od aplikace tzv. teritoriálních smluv. Z povahy a konstrukce proporcionálních smluv o sociálním zabezpečení vyplývá, že **je nezbytné, aby tvrzenou dobu získanou podle právních předpisů druhé smluvní strany osvědčil (potvrdil)**

jako dobu pojištění výhradně nositel pojištění druhé smluvní strany. NSS zde také poukázal na svou starší judikaturu, dle které „[č]eský nositel pojištění vychází při hodnocení dob pojištění z jejich hodnocení podle právních předpisů druhé smluvní strany; není nadán pravomocí, aby sám přehodnocoval data získaná od těchto institucí podle toho, jak by byla hodnocena podle českých předpisů“ (rozsudek ze dne 5. 6. 2014, č. j. 2 Ads 44/2014 – 16, zvýraznění přidal soud).

29. Smlouva s USA o sociálním zabezpečení patří mezi proporcionální smlouvy založené na principech koordinace. To lze dovodit např. z čl. 4 (zásada rovného zacházení), čl. 5 odst. 1 (zásada výplaty dávek do druhého smluvního státu) a čl. 11 a 12 (zásada vzájemného sčítání dob pojištění a pravidla pro výpočet tzv. dílčího důchodu dle poměru dob získaných na území smluvních států). Všechna tato ujednání jsou vlastní právě proporcionálním (koordinačním) smlouvám. Z toho, že se jedná o koordinační smlouvu ostatně, již vycházel i NSS např. v rozsudku ze dne 15. 2. 2017, č. j. 2 Ads 156/2016 – 36.
30. I v případě smlouvy s USA o sociálním zabezpečení je tedy nezbytné, aby tvrzenou dobu získanou podle amerických právních předpisů osvědčil (potvrdil) jako dobu pojištění výhradně americký nositel pojištění, a to v souladu s americkými právními předpisy. To je ostatně zřejmé i ze znění jednotlivých článků smlouvy s USA o sociálním zabezpečení: čl. 1 odst. 1 písm. e) definuje dobu pojištění jako dobu placení příspěvků nebo dobu příjmu ze zaměstnání nebo ze samostatné výdělečné činnosti „*jak ji jako dobu pojištění definují nebo uznávají právní předpisy, podle kterých byla tato doba získána*“ (tedy v případě americké doby pojištění americké právní předpisy); a podle čl. 12 odst. 2 přihlédne instituce České republiky k dobám pojištění získaným „*podle právních předpisů Spojených států*“.
31. Z obsahu správního spisu plyne, že žalovaná formulářem CZ/USA 3 ze dne 10. 5. 2022 podle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení řádně požádala amerického nositele pojištění o vystavení potvrzení o dobách pojištění. Formulář dne 8. 5. 2022 potvrdil americký nositel pojištění (je zřejmé z razítka a podpisu odpovědné osoby A. G. v dolním pravém rohu na str. 3). Přiložil k němu formulář ICERS, z něž jasně plyne, že žalobci potvrdil toliko doby pojištění v letech 2001 až 2008 (ve formuláři se i výslovně uvádí, že žádné předchozí údaje nejsou evidovány – „*Prior claim data does not exist on DRAMS*“).
32. Žalovaná tedy v napadeném rozhodnutí správně vyšla z potvrzení amerického nositele pojištění. Veškeré americké doby pojištění (tj. celé období od roku 2001 do roku 2008) pak žalobci v souladu s čl. 12 odst. 2 smlouvy s USA o sociálním zabezpečení nezapočetla, neboť se zčásti překrývaly s českými dobami pojištění, jak je zřejmé z osobního listu důchodového pojištění. Ve výsledku tak žalovaná žalobci započítala americké doby pojištění od 1. 2. 2003 do 28. 2. 2003, od 1. 6. 2003 do 30. 6. 2006, od 1. 2. 2004 do 29. 2. 2004 a od 1. 10. 2004 do 8. 6. 2008, tj. celkem 1 434 dnů pojištění.
33. Žalobce se tedy mýlí v tom, že mu měla žalovaná započít i americkou dobu pojištění od 1. 1. 1996 do 18. 5. 1998. Tuto dobu americký nositel pojištění nepotvrdil. Nic na tom nemůže změnit ani potvrzení zaměstnavatele, které žalobce nyní předkládá k žalobě. Jak plyne z výše uvedené judikatury, **tvrzenou dobu získanou podle amerických právních předpisů musí jako dobu pojištění potvrdit výhradně americký nositel pojištění**. Nikdo jiný. České orgány (žalovaná ani soud) si nemohou učinit úsudek o tom, zda žalobce ve sporném období splnil veškeré podmínky podle amerických právních předpisů k tomu, aby skutečně získal odpovídající dobu pojištění (stejně jako americké orgány nemohou hodnotit české doby pojištění). Jinými slovy nemohou přehodnocovat potvrzení amerického nositele pojištění a přiznat žalobci další doby pojištění získané podle amerických právních předpisů. Nesouhlasí-

li žalobce s tím, jaké doby mu americký nositel potvrdil, musí se v první řadě obrátit na něj. Jen tak může dosáhnout případného započtení dalších amerických dob pojištění.

34. K dalším dílčím námitkám lze pro úplnost konstatovat následující.
35. Skutečnost, že sama žalovaná (na str. 7 napadeného rozhodnutí) – výslovně jen „na okraj“ – poznamenala, že lze zjistit mezeru v pojištění v letech 1996, 1997 a od 1. 1. 1998 do 18. 5. 1998, nic nemění na tom, že americký nositel žalobci v tomto období nepotvrdil žádnou dobu pojištění. Totéž platí pro zmínku žalované na stejném místě napadeného rozhodnutí o tom, že žalobce pro tuto mezeru nedoložil, že by pracoval v České republice nebo zahraničí. Žalovaná jí toliko zcela obecně a nad rámec („na okraj“) konstatovala, že v těchto letech nezjistila a ani žalobce nedoložil žádné doby pojištění. Nevytýkala žalobci nedoložení konkrétní sporné doby pojištění v USA. I kdyby ji ale žalobce doložil (např. potvrzením zaměstnavatele), nebylo by to rozhodující. Relevantní je výhradně potvrzení amerického nositele pojištění dle smlouvy s USA o sociálním zabezpečení.
36. Žalobce dále poukazuje na údaj o 1 823 dnech, který žalovaná původně zmiňovala v rozhodnutí ze dne 5. 10. 2022, zatímco nyní mu započítala jen 1 434 dnů. K tomu je třeba konstatovat, že žalovaná odlišné započtení amerických dob pojištění v napadeném rozhodnutí jasně vysvětlila. Konkrétně na str. 9 zdůraznila (doslova – tučným písmem a podtržením), že žalobci nově započítala českou náhradní dobu pojištění, v důsledku čehož mu v souladu s čl. 12 odst. 2 smlouvy s USA o sociálním zabezpečení nemohla započíst překrývající se americkou dobu pojištění v období od 1. 4. 2004 do 30. 9. 2004 a od 9. 6. 2008 do 31. 12. 2008. Tato překrývající se doba činí celkem 389 dnů: tedy jde přesně o rozdíl mezi (původně započtenými) 1 823 dny a (nyní započtenými) 1 434 dny. Lze dodat, že soud v předchozím rozsudku nikdy neuvedl, že by žalobci mělo být uznáno 1 823 dnů amerického pojištění. Tento údaj zmiňoval jen v rekapitulační části (tj. v části shrnující stanoviska stran, viz body 2, 5, 15, 17, 19 předchozího rozsudku), popř. při parafrázi argumentů účastníků (body 46 a 47 předchozího rozsudku). Jak již bylo výše uvedeno, soud se totiž vůbec nezabýval samotnou otázkou, jaké americké doby pojištění (včetně souhrnné doby) mají být žalobci započteny.
37. Konečně, žalovaná ani neměla žádný důvod znova oslovovat amerického nositele pojištění. Měla k dispozici jeho řádně vyplněné potvrzení a neměla žádný důvod se domnívat, že by mělo dojít k jeho změně. Ani žalobce netvrdil – a ani nyní v žalobě netvrdí – že by americký nositel pojištění měl nějaký důvod potvrdit žalobci další doby pojištění (např. protože by jej žalobce přesvědčil o započtení sporné doby). Americký nositel pojištění byl přitom povinen potvrdit *veškeré* americké doby pojištění získané v souladu s americkými právními předpisy bez ohledu na to, jaké americké doby pojištění žalobce tvrdil v průběhu řízení. Do formuláře CZ/USA 3 se ani nevyplňují tvrzené či sporné doby pojištění a ani se k němu nedokládají žádné listiny (takže by žalovaná ani nemohla přiložit např. k žalobě dodatečně doložené potvrzení zaměstnavatele, pokud by je žalobce v řízení předložil).
38. Žalobní bod je nedůvodný.

Závěr a náklady řízení

39. S ohledem na shora uvedené závěry soud žalobu zamítl jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
40. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. Žalobce, který byl z procesního hlediska neúspěšný, nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Žalovaná, byť byla naopak plně úspěšná, taktéž nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť projednávaná věc je věcí důchodového pojištění. Soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 14. května 2024

Richard Galis v. r.
samosoudce